

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування ізолятора тимчасового тримання № 4
Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області
02.04.2025

м. Хмельницький, 2025 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 02.04.2025 групою НПМ здійснено відвідування ізолятора тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області (далі – ізолятор, ізолятор тимчасового тримання, ІТТ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації;

Семенов Сергій Володимирович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Ізолятор тимчасового тримання розташований за адресою: вул. Шевченка, 27, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, 32300.

Соколан Володимир Володимирович, начальник ізолятора тимчасового тримання.

ІТТ розміщений в окремій двоповерховій будівлі поряд із Кам'янець-Подільським районним управлінням поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області та Кам'янець-Подільським міськрайонним судом.

Ізолятор обладнано камерами відеоспостереження, охоронною та пожежною сигналізацією.

Відповідно до технічного паспорта ІТТ, ізолятор має 12 камерних приміщень, з них 1 карцер та 1 камера для осіб з неадекватною поведінкою.

ІТТ розрахований на одночасне утримання 23 осіб. Середньодобове наповнення ізолятора складає 8 осіб. З початку 2025 року в ізоляторі тимчасового тримання утримувалось 164 особи, протягом 2024 року – 504 особи.

Камерні приміщення ІТТ обладнані одно та двоярусними ліжками, столами для приймання їжі, лавами, які прикріплені до підлоги та санітарно – гігієнічним вузлом. Камерні приміщення також обладнані кнопкою виклику персоналу ізолятора, з метою негайного встановлення контакту (фото 1, 2). Крім того, дві камери ізолятора обладнані телевізорами

та радіоприймачами.

Камери обладнані системою відеоспостереження, ракурс спостереження яких дотримує право утримуваних осіб на повагу до приватного життя.

В ІТТ утримувані особи забезпечуються триразовим гарячим харчуванням відповідно до Норм харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та інших приймальниках Національної поліції, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336 та доставляються до ізолятора у вигляді готових страв.

У камерах забезпечено безперешкодний доступ до питної води. В ізоляторі наявний протокол дослідження питної води від 10.09.2024 № 88-90, у якому зазначено, що досліджена проба питної води відповідає вимогам ДСанПН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною».

Утримувані особи щоденно виводяться на прогулянки на свіже повітря тривалістю не менше однієї години, забезпечуються постільною білизною, рушниками, миючими засобами, мають можливість відвідувати душеву кімнату, обладнану гарячим водопостачанням (фото 3, 4).

Серед позитивних здобутків слід зазначити функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», яка спрямована на запобігання незаконному утримувannya, удосконалення системи їх захисту від катувань і неналежного поводження, а також об'єднує інформацію про утримуваних осіб з моменту їх фактичного затримання.

Крім того, у штаті ізолятору наявний інспектор із дотримання прав людини, який забезпечує: фіксування всіх дій із затриманими особами, повідомленню місцевого центру з надання безоплатної правничої допомоги та виступає гарантією проти жорстокого поводження.

Під час візиту Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) до України 8 – 21 грудня 2017 року, у доповіді [CPT/Inf (2018) 41], делегація зазначала як позитивний момент наявність у штаті підрозділів поліції спеціально підготовленого «інспектора з дотримання прав людини».

Під час відвідування з'ясовувались питання щодо наявності інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» та її інформаційної підсистеми щодо внесення інформації про надання медичної допомоги особам, які

перебувають в органі (підрозділі) поліції. Зі слів працівників ІТТ система працює без збоїв і вся інформація про утримуваних осіб вноситься.

Так, встановлено, що в ізоляторі у «Журналі первинного обстеження та надання медичної допомоги» (далі – Журнал) фіксуються випадки, щодо необхідності надання затриманим особам препаратів замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ). Згідно із записами Журналу, протягом поточного року в ізоляторі утримувалися 2 особи, які потребували лікування препаратами ЗПТ. Зі слів працівників ІТТ, у разі потрапляння в ізолятор особи, що потребує продовження лікування препаратами ЗПТ, її забезпечується регулярний довіз до відповідного закладу охорони здоров'я для отримання препаратів ЗПТ.

Медична допомога утримуваним особам, у разі необхідності, надається бригадами швидкої медичної допомоги, що підтверджується відповідними записами у Журналі.

Також групою НПМ встановлено, що керівництвом ІТТ вжито всіх заходів щодо проходження працівниками ізолятора навчання на базі Хмельницької обласної організації Товариства Червоного Хреста України та отримано сертифікати на право надання домедичної допомоги утримуваним в ізоляторі особам.

У коридорі ІТТ наявний інформаційний стенди щодо звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

На момент відвідування в ІТТ утримувалась 1 особа, з якою проведено конфіденційне спілкування. Скарг на працівників ІТТ щодо неналежного та жорстокого поводження, а також та на умови перебування в ізоляторі від утримуваної особи не надходило.

Варто зазначити, що керівництвом і працівниками установи вживаються заходи щодо забезпечення належних умов тримання затриманих і взятих під варту осіб.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування ізолятора тимчасового тримання групою НПМ здійснювалось 12.06.2019.

За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації:

забезпечити належне штучне та природне освітлення камерних приміщеннях;

обладнати камерні приміщення відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів: вікна камер кватирками із замками для вентиляції; санітарні вузли відповідно до встановлених вимог; забезпечити працездатність механічної вентиляції для підтримання належного температурного режиму в камерах; відновити функціонування системи

відеонегляду в камерах та архівації отриманої інформації з відеокамер; установити полицьки для миючих засобів у душових приміщеннях;

привести обладнання прогулянкових двориків у відповідність до встановлених вимог;

обладнати кімнату слідчих;

привести службову документацію ІТТ у відповідність до встановлених вимог.

Рекомендації надані за результатом попереднього відвідування, виконані частково. Невиконаною залишилась рекомендація щодо обладнання вікон в камерних приміщеннях квартирками із замками для вентиляції.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод)

1. Кожна людина має невід'ємне право на життя. В контексті захисту права на життя осіб, які перебувають в місцях несвободи в умовах дії воєнного стану на державу покладаються додаткові обов'язки. Зокрема, вжиття заходів щодо створення умов для захисту утримуваних від дальніх засобів ураження (ракет, ударних безпілотних літальних апаратів тощо) шляхом обладнання/побудови захисних споруд придатних для мінімального тимчасового укриття утримуваних осіб та персоналу у випадку оголошення повітряної тривоги, а також забезпечення своєчасного укриття у цих спорудах утримуваних осіб та персоналу.

Відповідно до вимог пункту 12.4 розділу 12 Галузових будівельних норм В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 грудня 2023 року № 1091, проектування захисних споруд цивільного захисту слід здійснювати згідно з вимогами Державними будівельними нормами В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту».

Разом із тим, керівництво спроектованих ІТТ за старими ДБН, не позбавлені відповідальності за життя утримуваних осіб та зобов'язані передбачити безпечне розміщення утримуваних осіб і працівників об'єктів для утримання осіб.

Під час відвідування встановлено, що в ІТТ наявне підвальне приміщення, яке відповідно до Акту огляду об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 11.09.2023 рекомендоване до використання як найпростіше укриття, з включенням його до фонду захисних споруд для укриття не більше ніж 30 осіб.

Водночас, наявне підвальне приміщення потребує проведення ремонтних робіт, зокрема: проведення освітлення підвальних приміщень, встановлення примусової вентиляції, пожежної системи сигналізації, облаштування санітарно-гігієнічних приміщень та відповідного дооблаштування для тривалого перебування як особового складу ІТТ так і утримуваних в ізоляторі осіб (фото 5).

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 3 ЄКПЛ, стаття 28 Конституції України)

2. Відповідно до пунктів 10, 11 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями приміщення, якими користуються ув'язнені, повинні відповідати всім санітарним вимогам, при цьому належну увагу слід звертати на кліматичні умови, особливо на кубатуру цих приміщень, на мінімальну площу, на освітлення, опалення та вентиляцію. Вікна повинні мати достатні розміри для того, щоб в'язні могли читати і працювати при денному світлі, і повинні бути сконструйовані так, щоб забезпечувати доступ свіжого повітря, незалежно від того, є чи немає штучної системи вентиляції.

Групою НПМ встановлено, що конструкція віконного блоку суцільна, без обладнання квартирки у верхній частині вікна. При цьому технічний засіб для відкриття вікна облаштовано ззовні, що не дозволяє утримуваним особам власноручно відкривати вікно для провітрювання (фото 6).

3. У порушення пункту 19.3 Європейських пенітенціарних правил в душовій кімнаті відсутні шторки, що не забезпечує належної приватності під час миття (фото 7).

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю, ратифікована Законом України №1767-VI від 16.12.2009)

4. У порушення вимог ДБН України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди «Інклюзивність будівель і споруд» вхід до ІТТ та приміщення ІТТ не пристосовані для маломобільних груп населення у тому числі, які мають вади зору (фото 8, 9).

Інші порушення

5. Групою НПМ встановлено, що службові особи ІТТ не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів, у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого

наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Головному управлінню Національної поліції в Хмельницькій області:

1. Забезпечити в межах компетенції усунення недоліків, виявлених під час відвідування ізолятора тимчасового тримання.
2. Опрацювати питання щодо проведення ремонтних робіт у підвальному приміщенні ізолятора, з метою облаштування найпростішого укриття.
3. Опрацювати питання щодо приведення приміщень ізолятора відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

2. Ізолятору тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції України в Хмельницькій області:

1. Удосконалити конструкції вікон камер для створення можливості утримуваним особам власноручно відкривати їх для провітрювання.
2. Обладнати в ізоляторі душову кімнату шторками для дотримання прав утримуваних осіб на приватність.
3. Опрацювати особовому складу ІТТ алгоритм дій працівників поліції з метою забезпечення організації надання антиретровірусної терапії адмінарештованим, які перебувають в ІТТ.

Додаток: фотоматеріали на 3 арк.

Керівник групи НПМ

головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Оксана ШЕЙГЕЦ

фото 1

фото 2

фото 3

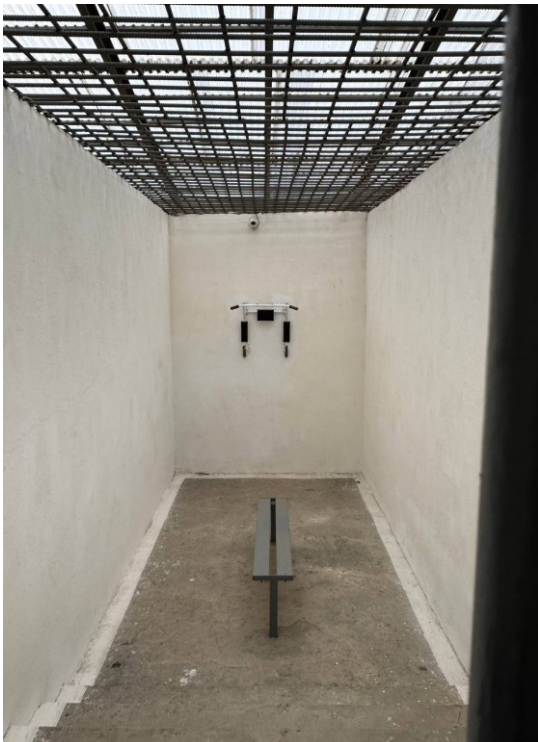

фото 4

фото 5

фото 6

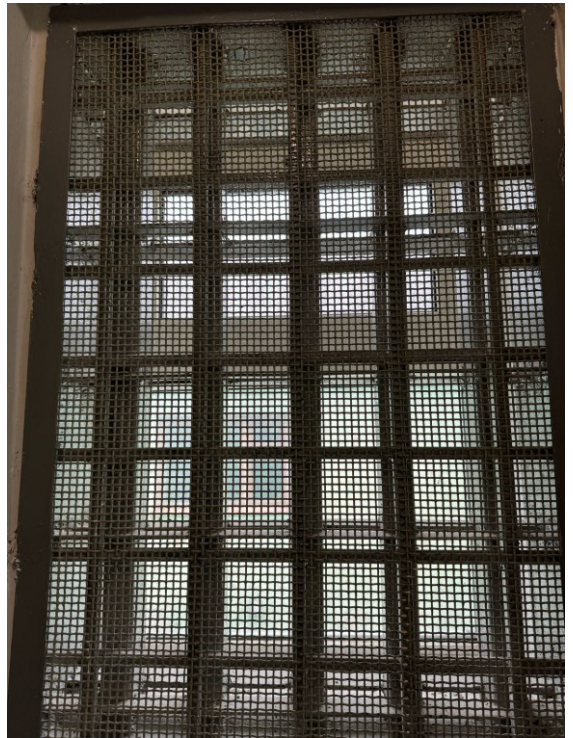

фото 7

фото 8

фото 9

